

MODERNÍ ASPEKTY VĚDY

*v rámci publikační skupiny
Scientific Publishing Group*

*Svazek XIII mezinárodní
kolektivní monografie*

Česká republika
2021

Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o. (Česká republika)
Středoevropský vzdělávací institut (Bratislava, Slovensko)
Národní institut pro ekonomický výzkum (Batumi, Gruzie)
Batumi School of Navigation (Batumi, Gruzie)
Regionální akademie managementu (Kazachstán)
Veřejná vědecká organizace „Celokrajinské shromáždění lékařů ve veřejné
správě“ (Kyjev, Ukrajina)
Nevládní organizace „Sdružení vědců Ukrajiny“ (Kyjev, Ukrajina)
Univerzita nových technologií (Kyjev, Ukrajina)

v rámci publikační skupiny Publishing Group „Vědecká perspektiva“

MODERNÍ ASPEKTY VĚDY

Svazek XIII mezinárodní kolektivní monografie

Česká republika
2021

International Economic Institute s.r.o. (Czech Republic)
Central European Education Institute (Bratislava, Slovakia)
National Institute for Economic Research (Batumi, Georgia)
Batumi Navigation Teaching University (Batumi, Georgia)
Regional Academy of Management (Kazakhstan)
Public Scientific Organization "Ukrainian Assembly of Doctors of Sciences in
Public Administration" (Kyiv, Ukraine)
Public Organization Organization "Association of Scientists of Ukraine"
(Kyiv, Ukraine)
University of New Technologies (Kyiv, Ukraine)

within the Publishing Group "Scientific Perspectives"

MODERN ASPECTS OF SCIENCE

13- th volume of the international collective monograph

Czech Republic
2021

MODERNÍ ASPEKTY VĚDY
Svazek XIII mezinárodní kolektivní monografie

Vydavatel:

Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.
se sídlem V Lázních 688, Jesenice 252 42
IČO 03562671 Česká republika

Zveřejněno rozhodnutím akademické rady
Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o. (zápis č. 1/2021 ze dne 8. listopadu 2021)

Monografie jsou indexovány v mezinárodním vyhledávači Google Scholar

Recenzenti:

- Karel Nedbálek** - doktor práv, profesor v oboru právo (Zlín, Česká republika)
Markéta Pavlova - ředitel, Mezinárodní Ekonomický Institut (Praha, České republika)
Yevhen Romanenko - doktor věd ve veřejné správě, profesor, ctěný právník Ukrajiny (Kyjev, Ukrajina)
Iryna Zhukova - kandidátka na vědu ve veřejné správě, docentka (Kyjev, Ukrajina)
Oleksandr Datsiy - doktor ekonomie, profesor, čestný pracovník školství na Ukrajině (Kyjev, Ukrajina)
Jurij Kijkov - doktor informatiky, dr.h.c. v oblasti rozvoje vzdělávání (Teplice, Česká republika)
Vladimír Bačíšin - docent ekonomie (Bratislava, Slovensko)
Peter Ošváth - docent práva (Bratislava, Slovensko)
Oleksandr Nepomnyashy - doktor věd ve veřejné správě, kandidát ekonomických věd, profesor, řádný člen
Vysoké školy stavební Ukrajiny (Kyjev, Ukrajina)
Vladislav Fedorenko - doktor práv, profesor, DrHb - doktor habilitace práva (Polská akademie
věd), čestný právník Ukrajiny (Kyjev, Ukrajina)
Dina Dashevskva - geolog, geochemik Praha, Česká republika (Jeruzalém, Izrael)

Tým autorů

C91 Moderní aspekty věd: XIII. Díl mezinárodní kolektivní monografie /
Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.. Česká republika: Mezinárodní Ekonomický
Institut s.r.o., 2021. str. 548

Svazek XIII mezinárodní kolektivní monografie obsahuje publikace o:
utváření a rozvoji teorie a historie veřejné správy: formování regionální správy a
místní samosprávy: provádění ústavního a mezinárodního práva: finance,
bankovníctví a pojišťovnictví: duševní rozvoj osobnosti; rysy lexikálních výrazových
prostředků imperativní sémantiky atd.

*Materiály jsou předkládány v autorském vydání. Autoři odpovídají za obsah a
pravopis materiálů.*

OBSAH

PŘEDMLUVA 10

ODDÍL 1. VEŘEJNÁ SPRÁVA, SAMOSPRÁVA A STÁTNI SPRÁVA

§1.1 МІЛІТАРИЗАЦІЯ ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНОГО КРИМСЬКОГО ПІВОСТРОВА НАРОЩУЄТЬСЯ (Романенко Є.О., Гурковський В.І.) 13

§1.2 ЗАХИСТ ОСІБ СТАРШОГО ПОКОЛІННЯ – ПРІОРИТЕТ ПУБЛІЧНОЇ І СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ (Гаєвая О.В.) 25

§1.3 ВПЛИВ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ НА ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ (Кравченко М.В., Кравченко Л.А., Карамушка О.М.) 37

ODDÍL 2. PENÍZE, FINANCE A ÚVĚR

§2.1 ВАЛЮТНИЙ НАГЛЯД В УКРАЇНІ: ЙОГО ЗАВДАННЯ, ФУНЦІЇ, ПРИНЦИПИ ТА ВИДИ (Бакшеева О.А.) 48

§2.2 ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНІ ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ (Кухарева О.О.) 61

ODDÍL 3. EKONOMIKA A ŘÍZENÍ PODNIKU

- §3.1 *INFORMATION SUPPORT IN THE MANAGEMENT OF RETAIL TRADE TURNOVER (Vysochyn I.V.)* 98
- §3.2 *ОЦІНКА ВАРТОСТІ БІЗНЕСУ КРИЗЬ ПРИЗМУ АКТУАРНОГО УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ (Маначинська Ю.А.)* 113
- §3.3 *ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК МОРСЬКИХ СУДЕН: НОВА РЕАЛЬНІСТЬ ТА ВІЗІЯ МАЙБУТНЬОГО (Стовба Т.А.)* 131
- §3.4 *ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СФЕРИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ МІСТ ДОНБАСУ (Тарасевич О.В., Градобоева Є.С.)* 162
- §3.5 *ЛАНДШАФТ ПРОМИСЛОВИХ ІННОВАЦІЙ В СТАРОПРОМИСЛОВИХ РЕГІОНАХ УКРАЇНИ: КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ (Шилепницький П.І., Петрова І.П.)* 175

ODDÍL 4. PROBLÉMY VĚDESKÉ A TECHNICKÉ ČINNOSTI

- §4.1 *ХАРАКТЕРИСТИКА ТВЕРДОГО ЕКОЛОГІЧНОГО МАСТИЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ, МОДИФІКОВАНОГО ГРАФЕНОМ ТА ВУГЛЕЦЕВИМИ ПОХІДНИМИ (Андрусихин Ю.І.)* 187

ODDÍL 5. MARKETING

§5.1 *MARKETING SUPPORT OF ECONOMIC SECURITY OF THE ENTERPRISE* 198
(Zelisko N.B., Bulyk O.B.)

ODDÍL 6. MEZINÁRODNÍ EKONOMIE

§6.1 *ДИНАМІКА МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ УКРАЇНИ* 209
(Пустовойт О.В., Небрат В.В.)

§6.2 *КОРПОРАТИВНА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ* 230
(Титаренко Л.М., Сакало Т.Б.)

ODDÍL 7. PSYCHOLOGIE, PEDAGOGIE, VZDĚLÁVÁNÍ, FILOZOFIE A FILOLOGIE

§7.1 *PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL FEATURES OF THE PROFESSIONAL SELF-AWARENESS DEVELOPMENT OF FUTURE SPECIAL TEACHERS* 244
(Bocheliuk V.Y., Panov M.S., Turubarova A.V.)

§7.2 *STEREOTYPES OF BEHAVIOUR AS A LINGUISTIC PHENOMENON* 258
(Shutova M.O.)

§7.3 *ЕТНІЧНИЙ КОНФЛІКТ ЯК СКЛАДОВА СОЦІАЛЬНИХ ВІДНОСИН У СУСПІЛЬСТВІ* 282
(Білецька Т.В., Купчишина В.Ч., Чистяков С.А.)

- §7.4 ОСОБЛИВОСТІ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПТУ HAIR 297
В АНГЛІЙСЬКОМУ МОВЛЕННІ (Мікава Н.М.)
- §7.5 МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО 334
ДОПІДГОТОВКИ ПСИХОЛОГІВ ПІДРОЗДІЛІВ
КОМПЛЕКТУВАННЯ ПРИКОРДОННОГО ВІДОМСТВА
(Мірошніченко В.І.)
- §7.6 ПРИЧИНИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ 346
ТРИВОЖНОСТІ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО
ВІКУ (Попелюшко Р.П., Скоропад В.О.)
- §7.7 ДОСВІД ДИСТАНЦІЙНОГО ВИКЛАДАННЯ 356
ХУДОЖНІХ ДИСЦИПЛІН СТУДЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ
ПРОГРАМИ «МОДЕЛЮВАННЯ, КОНСТРУЮВАННЯ
ТА ХУДОЖНЄ ОЗДОБЛЕННЯ ВИРОБІВ ЛЕГКОЇ
ПРОМИСЛОВОСТІ» (Приходько-Кононенко І.О.,
Головчанська Є.О.)

ODDÍL 8. EKOLOGIE: BIOLOGIE INTERAKCE

- §8.1 ECOLOGICAL-CENOTIC ANALYSIS OF 368
PHYTOCOMMUNITIES OF ANTHROPOGENICALLY
TRANSFORMED TERRITORIES (Yorkina N.V., Cherniak Ye.B.)

ODDÍL 9. CESTOVNÍ RUCH

- §9.1 TOURISM RISK MANAGEMENT STRATEGIES 390
(Pankiv N.Y.)

§9.2 *WOMEN'S EMPLOYMENT AND PARTICIPATION IN TOURISM: COMPARATIVE PERSPECTIVES (Roik O.R.)* 405

ODDÍL 10. LÉKAŘSKÁ VĚDA

§10.1 *MORPHOFUNCTIONAL CHARACTERISTICS OF THE CEREBELLUM OF THE DOMESTIC DOG (Horalskyi L.P., Sokulskyi I.M., Kolesnik N.L., Dunaievska O.F.)* 419

§10.2 *МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ДЕРЖАВНИХ ЕЛЕКТРОННИХ ПОСЛУГ В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я (Гавриченко Д.Г.)* 433

ODDÍL 11. PRÁVO

§11.1 *АДВОКАТСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ (Вільчик Т.Б.)* 447

§11.2 *КОМЕРЦІЙНА ТАЄМНИЦЯ ЯК ДІЄВИЙ МЕХАНІЗМ ЗАХИСТУ ТОРГІВЕЛЬНИХ ВІДНОСИН (Зверева К.С.)* 464

§11.3 *РОЛЬ ВЕРХОВНОГО СУДУ В УСУНЕННІ НЕДОЛІКІВ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ, ЯКІ УСКЛАДНЮЮТЬ ЕФЕКТИВНЕ ЗАДОВОЕННЯ ПРАВОВИХ ПОТРЕБ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ ПРКАКТИКИ ВЕЛИКОЇ ПАЛАТИ) (Наконечна А.М.)* 486

ODDÍL 12. PEDAGOGIKA STŘEDNÍ ŠKOLY

503

*§12.1 ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ
ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ
ЗАКЛАДАХ (Чепурна М.В.)*

§7.7 ДОСВІД ДИСТАНЦІЙНОГО ВИКЛАДАННЯ ХУДОЖНІХ ДИСЦИПЛІН СТУДЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ «МОДЕЛЮВАННЯ, КОНСТРУЮВАННЯ ТА ХУДОЖНЄ ОЗДОБЛЕННЯ ВИРОБІВ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ»

Вступ. Сучасне суспільство потребує людей, готових до життя в умовах, що постійно змінюються, а також здатні до самоосвіти і самовдосконалення. Це зумовило появу і розвиток нових, інноваційних підходів до навчання – особистісно-орієнтованих технологій, спрямованих на розвиток різноманітних форм мислення, творчих здібностей, високих соціально-адаптаційних можливостей особистості, які спираються на досвід, знання, уміння і навички студентів [1, 2].

Одним з останніх найпотужніших викликів сучасності стала світова пандемія covid-19 та перехід на дистанційне навчання. Такі зміни у формі освіти викликали чимало справедливих запитань щодо збереження якості навчання студентів. Сьогодні основними документами, що регулюють процес дистанційного навчання у вищих навчальних закладах є рекомендації МОН України та внутрішні накази закладів освіти. При цьому важливу роль відіграє застосування сучасних платформ для проведення занять, належної підготовки занять педагогом, налагодження комунікації між педагогом і студентами, мотивація, самоорганізація і самодисципліна студентів.

В періодичних виданнях можна знайти чимало статей, що підсумовують досвід дистанційного викладання студентам різних спеціальностей, рекомендації з вибору освітніх платформ [3-8] тощо, проте викладання саме художніх дисциплін розкрито не достатньо. Дослідження мотивації

студентів [9, 10] показують відмінності у мотивації студентів гуманітарних і технічних спеціальностей, серед відмінників та студентів з посереднім рівнем успішності у навчання, а також зміну мотивації протягом періоду навчання у ВНЗ. Врахування цих даних у викладанні художньої дисципліни є вкрай важливим для успішного здійснення навчального процесу, особливо в умовах дистанційного навчання. В роботі [11] надано рекомендації з дистанційного викладання предмету «Мистецтво» у середніх навчальних закладах, однак вони не відображають специфіки викладання у вищій школі.

Творчі дисципліни для модельєрів-конструкторів є основою їх фахової підготовки. Відомо, що індивідуалізація та диференціація навчально-виховного процесу у ВНЗ є важливою передумовою подальшого розвитку системи вищої освіти [12, 13]. Тому програма дисципліни «Художньо-графічна композиція» сприяє набуттю студентами кваліфікаційних навиків та особистісних якостей, що сприяє вирішенню завдання з «забезпечення розвитку наукової, науково-технічної, мистецької та інноваційної діяльності закладів вищої освіти та їх інтеграції з виробництвом» [14] так світової програми ЮНЕСКО «Освіта, підготовка кадрів і суспільство» [15]. Дана дисципліна викладається у 4 і 5 семестрах і протягом 2020-2021 н. р. її викладання відбувалося як в аудиторіях, так і дистанційно. Протягом даного періоду було накопичено певний досвід викладання цієї дисципліни в дистанційному режимі, який і узагальнено в даній роботі.

Виклад основного матеріалу. Дисципліна «Художньо-графічна композиція» відноситься до обов'язкових дисциплін. Її мета – використання художньо-графічних засобів композиції у виконанні fashion-рисунок, як основної бази в підготовці фахівців fashion-індустрії, застосовування знань у практичних

ситуаціях. Зокрема, в рамках вивчення дисципліни студенти ознайомлюються з основами і прийомами композиції, набувають навичок у роботі з творчим джерелом, створення гармонійних ескізів колекцій моделей одягу. Протягом курсу студенти опановують як основні прийоми, техніки та принципів рисунка, роботи з кольором, так і вивчають анатомічну будову людини, знайомляться з особливостями виконання академічного та fashion-рисунків, різними етапами творчого процесу створення нових ідей в костюмі.

Робоча програма дисципліни передбачає наступні види навчальних занять: лекція, лабораторна робота, консультація та самостійна робота студентів. Зазвичай читання лекцій здійснюється з застосуванням інноваційних освітніх технологій, зокрема використовуються презентації для більш наочної подачі інформації. В курсі «Художньо-графічна композиція» використовуються фронтальні лабораторні роботи, які виконуються студентами індивідуально. Також студенти виконують самостійні роботи, що полягають у підготовці матеріалу до лабораторних занять та сприяють глибокому засвоєнню матеріалу, отриманню практичних навичок роботи над колекціями. Між парами студенти отримують необхідні консультації з виконання лабораторних завдань.

Протягом дистанційної форми навчання для проведення лекцій використовувалися програми Zoom, Google Meet, які дозволяють не лише показувати презентації, але й екран лектора. Підготовка до лекцій в он-лайн режимі вимагає більш ретельної підготовки і продуманого сценарію проведення з огляду на зменшення комунікації зі студентами під час лекції, і як наслідок – зв'язку з аудиторією.

За умов дистанційної форми навчання питання

відслідковування присутності і роботи студентів на лекції, лабораторному занятті є дуже нагальним. На це впливають, з одного боку, рівень технічних можливостей кожного окремого студента, з іншого – мотивація студентів і їх самодисципліна. Різні технічні можливості – більш і менш сучасні смартфони, ноутбуки, наявність швидкісного і стабільного інтернет-зв'язку, веб-камери і динаміків не завжди дають можливість студенту добре розчутити і роздивитися лекційний матеріал, активно відповідати на запитання лектора або приймати участь у обговоренні теми заняття. Однак, практика свідчить про другорядність технічних можливостей для ефективної роботи студентів, оскільки частина студентів схильні виправдовувати свою відсутність на лекції, лабораторних заняттях, саме технічними причинами.

Нижче розберемо варіанти взаємодії зі студентами у випадку відсутності звуку, веб-камери, мікрофону, реальних технічних збоїв і несправностей. Перелічені фактори впливають на якість та швидкість взаємодії викладача зі студентами, але дозволяють здійснювати навчальний процес на достатньому рівні. Нижче розглянемо вплив кожного з цих факторів на ефективність проведення заняття.

У студентів на пристроях відсутній звук. Зазвичай це проблема налаштувань технічних засобів студентів, що часом може потребувати повторного входу студента на лекцію. У випадку, якщо технічну помилку виправити не вдалося, то студенти знають, що на навчальній платформі навчального закладу викладені всі необхідні матеріали для вивчення курсу. Оскільки теоретичний матеріал лекцій доповнюється значною кількістю ілюстративного матеріалу, ознайомлення з ним, хоча б візуальним чином, допомагає краще зрозуміти теорію та підготуватися до лабораторних робіт.

Відсутність веб-камери на пристроях студентів. Цей фактор не дає змогу бачити обличчя студентів та процес роботи, що негативно впливає на дисципліну. Викладачу практично неможливо перевірити чим реально займається студент під час заняття. Водночас, для перевірки виконаних робіт студенти мали змогу фотографувати свої роботи та надсилати їх у месенджери, де викладач міг їх перевірити. Потім викладач транслює їх на екран та надає рекомендації щодо якості виконання роботи, відповідності завданню.

До недоліків такої послідовності дій слід віднести: технічну складність і додаткові витрати часу на пересилання файлів, їх збереження, переключення екрану для трансляції студентам; не всім студентам подобається, коли розбирають їх роботу перед усіма іншими студентами (навіть за умови, що обговорення виконується ввічливо, спокійно, без образ на адресу виконавця) і як наслідок – в подальшому вони намагаються уникати показувати свої роботи викладачу під час лабораторних занять, що позначається на якості робіт, а також зтягують терміни їх здачі. Іншим варіантом є індивідуальні консультації зі студентом з використанням технічних засобів – відеодзвінки, сповіщення у месенджери з фото виконаних робіт та текстові/голосові коментарі викладача.

До переваг користування месенджерами паралельно з основною платформою варто віднести отримання викладачем більш якісних зображень робіт студентів, можливість краще проаналізувати їх роботи та надати чіткіші рекомендації, можливість відкрити фото у графічному редакторі та позначити місця, які потребують подальшої роботи і вдосконалення.

За відсутності роботи мікрофону студент не може

активно відповідати на запитання викладача, висловлювати свої думки щодо предмету дискусій. При цьому, він може написати відповідь або запитання у загальний чат або месенджер. В такому випадку студент повинен почекати, поки його сповіщення буде побачено викладачем. Практика показує, що студенти активно задають питання, в тому числі через чат або месенджер, лише у випадку значної зацікавленості предметом та залучення в навчальний процес. Тому, важливим є коригування завдань лабораторних робіт з метою підтримки уваги студентів та комунікації зі студентством.

При раптовому виникненні інших технічних несправностей, як відключення електроенергії, відсутність інтернету студент може в інший час звернутися до викладача з проханням надати онлайн-консультації, надіслати фото своїх робіт в месенджері.

Відомо, що ефективною формою організації навчального процесу у вищому навчальному закладі, яка базується на самостійній роботі студентів, є лабораторне заняття. Під впливом цієї форми занять у студентів часто виникають нові ідеї наукового і технічного характеру, які використовуються у курсових, кваліфікаційних, дипломних роботах. Лабораторні заняття значною мірою забезпечують відпрацювання вмінь і навичок прийняття практичних рішень у реальних умовах виробництва [13]. В умовах дистанційного навчання необхідна корекція та адаптація методів, застосування інноваційних технологій, підходів, які можуть бути використані в процесі навчання.

Серед завдань, що постають перед викладачем творчої дисципліни є не лише забезпечення оволодіння студентами потрібних знань, навичок, компетенцій, але й допомога в розкритті індивідуальності студентів, підтримка їх в пошуку

власного художнього стилю, підготовці робіт на творчі конкурси. За умови навчання в аудиторіях особистісно орієнтоване навчання відбувається шляхом безпосереднього спілкування викладача і студентів, індивідуальних та колективних консультацій. В роботі важливими є як зауваження викладача, так і його дії спрямовані на коригування рисунків відповідно до поставлених завдань. Коригування найчастіше включає нанесення викладачем тонких ліній олівцем на рисунок студента для досягнення необхідних пропорцій об'єктів, відображення реальних предметів або їх частин, створення певної фактури матеріалів та зорових ілюзій.

Успіх проведення конкретного лабораторного заняття залежить від його підготовки, яка охоплює: глибоке вивчення студентами теоретичного матеріалу; підготовку необхідної навчально-матеріальної бази і документації; підготовку викладача і студентів. Даний курс містить лабораторні роботи, де студент повинен опанувати певну тему і зробити рисунки шляхом наслідування об'єкту малювання, а також роботи, розроблені на основі творчого джерела, що не передбачають конкретного єдино-можливого результату роботи. Останні можуть бути охарактеризовані, як більш особистісно орієнтованим підходом до освіти, вимагають застосування гуманітарної спрямованості навчання та педагогіки співробітництва.

Попередня підготовка до лабораторної роботи здійснюється у відведений для самостійної роботи час. Готуючись до неї, студент передусім повинен усвідомити її мету, засвоїти теоретичний матеріал. Підготовка студентів до лабораторних робіт з даної дисципліни включає у себе ознайомлення з колекціями відомих дизайнерів, художніми

творами, пошук творчого джерела і натхнення, виконання творчих зарисовок.

Проведення лабораторних занять в дистанційному режимі здійснювалося за стандартною схемою: попередній контроль підготовленості студентів до виконання конкретної лабораторної роботи; виконання конкретних завдань відповідно до запропонованої тематики: оформлення індивідуального звіту; оцінювання викладачем результатів роботи студентів [13]. Попередній контроль включав у себе опитування студентів щодо складнощів, що виникали у процесі виконання домашнього завдання, а також демонстрації студентами виконаних робіт. На даному етапі основними технічними складнощами були можливість студентів показати на камеру свої роботи, зокрема їх коректне відображення та передача кольору. Одним з шляхів подолання даних труднощів є завчасне фотографування студентами своїх робіт та надсилання їх викладачу перед заняттям або на початку заняття на електронну пошту або месенджери. При цьому викладач може більш точно оцінити виконані завдання, проаналізувати роботи та вказати на типові помилки студентів, скоригувати наступне завдання з урахуванням рівня виконання попередніх робіт.

Під час аудиторного заняття всі студенти працюють в одному приміщенні, а викладач підходить по черзі до кожного – слідкує за ходом виконання лабораторної роботи, пояснює завдання, надає консультації, здійснює коригування. При цьому, відбувається переважно індивідуальне спілкування – студент і викладач. В умовах проведення лабораторних занять дистанційно, спілкування відбувається між викладачем і групою студентів. Студент ніби показує свою роботу викладачу, але її бачать всі одногрупники, чують обговорення

роботи, зауваження щодо подачі рисунків, техніки їх виконання, зображення фігури та елементів одягу. З одного боку – це можливість всіх студентів залучити до розбору робіт, якнайповніше розкрити конкретну тему. Подібна практика вимагає від викладача наявності значної кількості наочного матеріалу для ілюстрування як правильно зробити в тій чи іншій ситуації. Враховуючи, що у групі є студенти з різним рівнем підготовки, всі студенти виконують завдання у власному творчому стилі, працюють з різними творчими джерелами, що вимагає від викладача більшої осмисленості та хорошого знання предмету, знання основних помилок студентів «наперед», а отже більш ретельної підготовки ілюстрацій. З іншого – не всі студенти готові психологічно до навіть конструктивної критики і зауважень до їх роботи перед аудиторією (навіть он-лайн). Навіть за умови, що викладач ввічливо вказує на те, що варто зробити краще, хвалить студента за зусилля і те, що вийшло добре або наголошує, що вказані помилки роблять багато студентів. Як наслідок – вони перестають відвідувати заняття.

Завершується лабораторна робота оформленням індивідуального звіту та його захистом перед викладачем. Захист роботи включає у себе опитування студента щодо тих теоретичних знань та їх застосування в лабораторній роботі. В умовах дистанційного навчання студент на кожній роботі надає короткий опис та надсилає фото роботи в хорошій якості викладачеві у месенджер або завантажує у відповідну теку у модульному середовищі навчального процесу.

Загалом, публічне обговорення і зарахування лабораторних робіт студентів є корисним з кількох аспектів: дозволяє студентам ознайомлюватися з роботами своїх колег, відмічати сильні роботи, прийоми, вчитися на чужих

помилках, бути витривалими до критики, вміти захищати свої роботи. В той же час це піднімає питання про те, що подібну практику доцільно проводити і під час навчання в аудиторіях, створюючи студентам умови участі у творчих конкурсах – коли всі дивляться на їх роботи і можуть по-різному оцінити. Незалежно від форми проведення занять, стійкість до критики і зауважень, вміння відстояти власне бачення, донести свою думку – є важливою професійною складовою модельєра-конструктора, яка тренується під час виконання та оцінювання лабораторних завдань.

Висновки. Узагальнюючи отриманий досвід викладання художній дисциплін в дистанційному режимі, важливо відмітити важливість використання всіх можливих технічних засобів для забезпечення постійного зворотного зв'язку від студента, підтримку його мотивації, формування самодисципліни, готовності працювати на результат. Здійснення навчання в дистанційній формі дозволило ширше поглянути на процес навчання, а саме: вдосконалити навчальні матеріали курсу (розробити нові або удосконалити існуючі презентації для лекцій, підібрати наочний матеріал для пояснення змісту лабораторних робіт), а також розкрити глибше тему вмотивованості студентів, підтримки їх самодисципліни, тренування фахових навиків і вмінь. Саме це є вирішальним для здійснення ефективного навчання, навіть в умовах суворих карантинних обмежень та обмежених технічних засобів.

Список використаних джерел:

1. Кошечко Н. Інноваційні освітні технології навчання та викладання у вищій школі. *ВІСНИК Київського*

національного університету ім. Тараса Шевченка. Педагогіка. 2015. С.35-38.

2. Прокопів Л. Інноваційні технології навчання і виховання у ВНЗ: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2017 166 с.

3. Вишневська М. О. Вибір та дизайн технологій дистанційного навчання. *Інноваційні тенденції підготовки фахівців в умовах полікультурного та мультилінгвального глобалізованого світу* : збірник тез доповідей VI Всеукр. наук.-практ. конф., 6 квітня 2021 р. Київ : КНУТД, 2021. С. 15-17.

4. Грищенко О. С., Довбуш В. І. Проблеми розвитку дистанційної форми освіти в Україні. *Іноватика в освіті, науці та бізнесі: виклики та можливості* : матеріали I Всеукраїнської конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених, 17 листопада 2020 р. Київ : КНУТД, 2020. С. 74-78.

5. Лавриненко Л. Освіта в реальності сьогодення – дистанційне навчання. *Традиційні та інноваційні підходи до наукових досліджень* : матеріали конференції МНЦД, 10 квітня 2020р. Луцьк : МЦНД. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/mcnd/article/view/1845> (Дата звернення: 28.08.2021)

6. Олейнікова І. В., Захарченко Я. Деякі аспекти використання програм та платформ для спілкування в умовах дистанційної освіти на прикладі вивчення природничих дисциплін. *Іноватика в освіті, науці та бізнесі: виклики та можливості* : матеріали I Всеукраїнської конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених, 17 листопада 2020 р. Київ : КНУТД, 2020. С. 128-133.

7. Ржевський Г. Сучасні інноваційні інтерактивні методи дистанційного навчання в умовах карантину. *НУБІП* : веб-чайт. URL: <https://nubip.edu.ua/node/74339> (Дата звернення: 28.08.2021)

8. Шарін О.В. Сучасні методи та технології викладання в період карантину. *Загальні аспекти інноваційного розвитку освітньої галузі в контексті міжнародного співробітництва України* : матеріали VI Міжннар.нук.-практ. конф. Миколаїв : МНАУ. С.67-69.

9. Кочарян О. С., Фролова Є. В., Павленко В. М. Структура мотивації навчальної діяльності студентів : навч. посіб. Х.: Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харк. авіац. ін.-т, 2011. – 40 с.

10. Михайличенко В. Є., Полянська В. В. Роль мотивації навчально-пізнавальної діяльності у формуванні професійної спрямованості студентів. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах* : зб. наук. пр. Запоріжжя : КПУ, 2011. Вип. 17 (70). С. 320-327.

11. Халецька Л.Л. Методичні рекомендації щодо особливостей викладання предметів освітньої галузі “Мистецтво” у 2020/2021 навчальному році. *Відділ освіти Миргородської міської ради* : веб-сайт. URL: http://mirgorodgorono.at.ua/publ/metodob_39_ednannja_vчителiv/art/metodichni_rekomendaciji_shhodo_osoblivostej_vikladannja_predmetiv_osvitnoji_galuzi_mistectvo_u_2020_2021_navchalnomu_roci/31-1-0-923 (Дата звернення: 28.08.2021)

12. Колодяжна А.В. Проблема індивідуалізації та диференціації у підготовці фахівців для професійної освіти. *Virtus : scientific journal*. 2017. №12. С.111-113.

13. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. К. : Академвидав, 2014. 456 с.

14. Про вищу освіту : Закон України, редакція від 25 лип. 2018 р. № 1556-VII. URL: <https://zakon.help/law/1556-VII/> (Дата звернення: 28.08.2021)

15. Юнеско: діяльність в сфері освіти URL: <http://kimo.univ.kiev.ua/MOrg/36.htm> (Дата звернення: 28.08.2021)

Vydavatel:

Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.
se sídlem V Lázních 688, Jesenice 252 42
IČO 03562671 Česká republika

MODERNÍ ASPEKTY VĚDY

Svazek XIII mezinárodní kolektivní monografie

Podepsáno k tisku 10 listopad
Formát 60x90/8. Ofsetový papír a tisk
Headset Times New Roman.
Mysl. tisk. oblouk. 8.2. Náklad 100 kopií.